# GAZETA
# Wielkiego Xięstwa
# POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 82. — W Czwartek dnia 5. Kwietnia 1832.

## Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 1. Kwietnia.

N. Król dnia 30. Marca następujące raczył przedsięwziąźć posunięcia w armii:

*Na stopień Generałów piechoty posunięci zostali:*

1) Generał-Porucznik Müffling, komenderujący 7. korpusem armii. 2) Gen.-Por. Jagow, komenderujący 4. korpusem armii.

Generał-Porucznik Schöler I., Poseł w Petersburgu, otrzymał charakter Generała piechoty.

*Na stopień Generała-Porucznika:*

1) Generał-Major Xżę Karol Pruski K. M.

*Na stopień Generał-Majorów:*

1) Pułkownik Ditfurth, komenderujący 16tą brygadą obrony krajowéj. 2) Pułkownik Zollicoffer, komenderujący 7. brygadą kawaleryi. 3) Pułkownik Krafft, komenderujący 16tą bryg. kaw. 4) Pułkown. Kleist, komenderujący 9tą bryg. piechoty. 5) Pułkownik Sohr, komend. 13. bryg. kawaleryi.

Oprócz tego otrzymali 6) Pułkownik Koschkull, Komendant w Królewcu, i 7) Pułkownik Stranz I., Komendant w Wrocławiu, charakter Generał-Majorów.

*Na stopień Pułkowników:*

1) Podpułkownik Thunc, Adjutant. 2) Podpułkownik François, tymczasowo komenderujący 37. pułkiem piechoty. 3) Podpułkownik Wolff, komenderujący 12. pułk. huzarów. 4) Podpułk. Simolin, komend. 8. pułk. huzarów. 5) Podp. Ingersleben, komend. 5. pułkiem kirassyerów. 6) Podp. Bockelmann, ze sztabu głównego. 7) Podp. Pochhammer, z pułku 22go piechoty. 8) Podp. Rheinbaben, komend. 7. pułk. huzarów. 9) Podp. Restorff, z Ministeryum wojny. 10) Podp. Grabowski, komend. 19. pułk. piechoty. 11) Podp. Trütschler, komend. pułkiem grenadyerów Cesarza Alexandra. 12) Podp. Scharnhorst, brygadyer 3. bryg. artyleryi. 13) Podp. Reiher, Szef sztabu głównego 3go korpusu armii. 14) Podp. Ziethen, komend. rezerwowym pułkiem piechoty gwardyi. 15) Podp. Xiążę Wilhelm Radziwiłł, komend. 11. pułkiem piechoty.

*Na stopień Podpułkownika:*

1) Major Lanken, Adjutant przy Komendanturze w Stralzuncie. 2) Major Dobschütz, od pułku 19go piechoty. 3) Major Stückradt, od pułku 3go obrony krajowéj. 4) Major Prueschenk, od pułku 19. piech. 5) Major Ciesielski, z Ministeryum wojny. 6) Major Bila, od pułku 28. piechoty. 7) Major Eisenhart, od pułku 3. ułanów. 8) Major König, od artyleryi. 9) Major Lehmann, od 2giéj brygady artyleryi. 10)

Major Rosenzweig, oficer artyleryi w Neisse. 11) Major Delitz, od 16go pułku piechoty. 12) Major Dreski, 11go pułku piechoty. 13) Major Eberstein, 27go pułku obrony krajowéj. 14) Major Trautwein Belle, 9go pułku piechoty. 15) Major Steinäcker, od 29go pułku obrony krajowéj. 16) Major Busse, 7go pułk. obr. kr. 17) Major Ziemiecki, 17go pułku piech. 18) Major Busse, 13go pułku piech. 19) Major Waldow, komend. 6tym pułk. ułanów. 20) Major Wohlgemuth, od 16go pułku piechoty. 21) Maj. Gayette, od korpusu inżynierów. 22) Maj. Buddenbrock, od 1go pułku piech. 23) Major Vigny, od korpusu inżynierów. 24) Major Kärsten, od 25go pułku piechoty. 25) Major Richthofen, od korpusu inżynierów. 26) Major Knappe, od 24. pułku piech. 27) Major Knobelsdorf, od 1. pułku gwardyi pieszéj. 28) Major Schleuse, od 3. pułku piechoty. 29) Major Klätte, od 6. pułku piech. 30) Major Goszycki, komenderujący 1szym i 2gim oddziałem strzelców. (Schützen.) 31) Major Grävell, od pułku 7. ułanów. 32) Major Baurmeister, od 25. pułku piech. 33) Major Hr. Hülsen, Adjutant Ministra wojny. 34) Major Buddenbrock, pułku 10go obr. krajowéj. 35) Major Klass, komenderujący 1. i 2gim oddziałem strzelców. 36) Major Zur Westen, pułku 31. piech. 37) Major du Rosey, pułku 4. piech. 38) Major Hr. Pückler, komenderujący 2gim pułkiem dragonów. 39) Major Massow, Fligel-Adjutant.

JJ. KK. MM. Xięstwo Następstwo tronu udali się ztąd do Drezna.

Przybył tu: Królewsko-Francuzki Sekretarz legacyi, Lagruel, gońcem z Petersburga.

## Wiadomości zagraniczne.

*Królestwo Polskie.*

Z Warszawy, dnia 30. Marca.

Przez postanowienia z dn. 27. b. m. Rada Administracyjna mianowała: P. Józefa Dąbrowskiego, Podsędka Kryminalnego w Sandomierzu, zastępcą Sędziego prezydującego w Sądzie policyi poprawczéj wydziału Zamojskiego. Felixa Rosińskiego, zastępcę Assessora, Podprokuratorem przy Sądzie Kryminalnym województwa Mazowieckiego i Kaliskiego.

*Włochy, z d. 20. Marca.*

Gazeta Medyolańska z dn. 19. donosi: „Najnowsze wiadomości wprost z Ankony nadeszłe, późniejsze od doniesień z d. 8. m. b., nic zgoła niewspominają o przybyciu dwóch fregat angielskich i jednego okrętu liniowego w porcie ankońskim, co gazety wenecyańskie do publicznéj podawały wiadomości.

*Austrya.*

Z Wiednia, dnia 25. Marca.

Sprawy w legacyach, jak nas z wiarogodnych zapewniają źródeł, drogą pokoju załatwione będą. Papież przez utrzymanie kilka pułków Szwajcarów, ustąpionych mu przez rząd neapolitański, sam będzie w stanie ocalenia pokoju w państwie swojém, oraz przez udzielenia poddanym niektórych słusznych koncessyi uprzątnienia nadal wszelkich przyczyn do niechęci i odporu. — Tutaj nabory rekrutskie nanowo się rozpoczęły i muszą być zaiste dość znaczne, jeśli uzupełnić mają szyki przez cholerę i dymissye wysłużonych żołnierzy nieco przerzedzone. — Gdy Poseł angielski, Pan Lamb, pierwszą swoję wizytę oddawał ciału dyplomatycznemu, pojazd jego i ubiory lokai tak rozrzutny wystawiały przepych, że mieszkańcy stolicy naszéj, choć przyzwyczajeni do takich widowisk; jednak w nadzwyczajne wprawieni byli zadumienie. (Gaz. Vossa.)

*Niderlandy.*

Z Bruxelli, dnia 17. Marca.

Na dzisiejszém posiedzeniu zamknięto dyskussye nad budżetem Ministeryum wojny, głosowanie zaś odłożono na dzień następny. Minister wojny oznajmił Izbie, że Król zezwolił na uwolnienie go od urzędowania.

Dnia 11. b. m. udzielił Król prywatne posłuchanie Generałowi Desprez, Sir Robertowi Adair i Pułkownikowi Buzen.

Memorial Belge wyraża: „Zdaje się wreszcie niepewność Belgii zbliżać do końca pod względem jéj spraw zagranicznych. Jesteśmy zawiadomieni, iż ratyfikacya 24 artykułów ze strony wszystkich mocarstw wkrótce nastąpi. Wyraźnie się okazuje, że polityka Króla Wilhelma zmieniła się w skutku oświadczeń gabinetu petersburskiego. Wszystkie ostatnie wiadomości są bardzo pomyślne i zbijają wszelkie wieści rozszerzone w publiczności. Już teraz i najniewierniejsi niewątpliwie wkrótce przekonani zostaną."

Tutejszy Kuryer odebrał od Ministra wojny następujące pismo: „W zawiadomieniu o posiedzeniu Izby Reprezentantów d. 16. b. m. przypisano mi wyrażenie, jakiego nigdy nieużyłem. Miałem powiedzieć, że Król Wilhelm przywłaszczył sobie milion z budżetu; byłaby to niepotrzebna obraza; a my w obronie naszéj sprawy niepotrzebujemy uciekać się do obrazy i potwarzy. Powiedziałem, że milion przezna-

czony, jak sprawozdawca wyraził, na nieprzewidziane wydatki, położony był z woli Króla i że z niego nieskładano żadnych rachunków. Spodziewam się, że WPan uznasz powody, jakie mię do niniejszéj reklamacyi skłoniły, i że te kilka wierszy umieścisz w najbliższym numerze swego pisma. Minister wojny (podpisano) Chs. Brouckere."

*Francya.*

Z Paryża, dnia 22. Marca.

Pensye urzędników domowych Króla mają być bardzo zmniejszone. Intendent listy cywilnéj, za czasów Karola X. rangą Ministra obdarzony i 130,000 fr. rocznie pobierający, otrzyma tylko 40,000. Rzeczywiście jest nim już Pan Montalivet; bo Baron Fain nic nieczyni, niezasięgnąwszy wprzódy rady jego.

Z Nantes donoszą nam inne jeszcze szczegóły o zabraniu przedmiotów w domu Pana de la Serrie i P. Goulaine. Znaleziono tam 20 karabinów z bagnetami, 10 par pistoletów, 36 par ostrogów, 2 worki nabojów, 2 worki pełne kul i t. p. Wiele osób, mianowicie służących tych Panów natychmiast aresztowano. Gdy ich do więzienia prowadzono, rozjątrzenie pospólstwa tak było wielkiém, iż ledwo można było hamować zamachy niepowściągliwych i że straż miejska obwinionych ledwo obronić mogła od skrzywdzenia.

Krąży pogłoska, że jakiś sztab generalny dla wojskowego urzędu dworskiego ma być utworzony. Należeć będą podobno do niego wszyscy oficerowie wyżsi gwardyi narodowéj. Pensyi pobierać niebędą. Cała ta pogłoska wymaga wszelako potwierdzenia.

Oprócz urzędników niższych ceł postawiono wczoraj przy każdéj baryerze jeszcze jednego sierzanta mającego sobie, jak się zdawało, zlecone badanie każdego pojazdu wyjeżdżającego, celem przekonania się, czy w nim niema broni jakiéj. Albowiem dowiedziano się podobno przez przejętego korrespondenta z Nantes, że dnia wczorajszego broń miała być stąd wysłana do południowéj i zachodniéj Francyi.

Słyszymy, że w tym momencie ($3\frac{1}{2}$ po połud.) zachodzi pojedynek w skutek artykułu pewnego w Tribune między osobami znacznemi; wypadek jakikolwiek bądź, sprawi wielkie wrażenie.

Messager zamieścił notę Prefekta Izery o wypadkach Grenoblskich. Jestto zeznanie Pana Duval uczynione przed Sędzią Bornat, któremu śledztwo całéj sprawy jest poruczone, celem bronienia się przeciw zarzutom, jakoby on (Pan Duval) przez niewczesne użycie siły zbrojnéj stał się pochopem głównym do powstania ludu. Twierdzi Pan Duval, iż razem z mairem był postanowił zabronić pochód maskowany d. 11. m. b., sądząc, że podobne nastąpią nieprzyzwoitości, jak dnia poprzedzającego. Dnia 12. dołożył on wszelkiego starania, by spowodować gwardyą narodową do przytłumienia rozruchów niespodzianie wybuchłych, dając wszelako rozkaz policyi, ażeby siła zbrojna na przypadek potrzeby wkroczenia nieprzekraczała granic swoich. Podług zeznania Pana Duvala pospólstwo ostro nacierało na 2 kompanie 35tego pułku, wstrzymujące napad jego z zimną krwią i umiarkowaniem wzorowém, postanowiwszy tylko w przypadku naglącéj potrzeby użyć siły oręża. Gwardya narodowa, d. 13. po usilnych staraniach Prefekta zgromadzona, wymagała, aby posterunki przez 35ty pułk osadzone, jéj były wydane; Pan Duval niezezwalał na takie roszczenia, niechciał oraz uchodzić z Grenoble, owszem wolał w koszarach pułku 35tego szukać dla siebie schronienia.

*Hiszpania.*

Z Madrytu, dnia 7. Marca.

Na uczczenie szczęśliwego rozwiązania Królowéj zaczęto tu oświecanie stolicy gazem.

Generał-Major D Andr. Espan, (nie Espanna) mianowany Gubernatorem Tortozy.

Dla ułatwienia kommunikacyi między Bilbao, Nawarrą, Aragonią i Francyą prowincye Kastylii ukończyły właśnie bardzo piękny gościniec, wybudowany na akcye stopniowo spłacić się mogące; gościniec ten idzie od Tolozy do Elgoibar. Podobny gościniec i tymże samym sposobem, budują teraz od Vergala do Durango, który jak się zdaje, będzie gotowy w przyszłym roku.

*Portugalia.*

Z Lizbony, dnia 7. Marca.

W skutek konferencyi po nadejściu gońca z Madrytu d. 6. m. b., odbytéj między Posłem hiszpańskim i P. Santarem uczyniono postanowienie, aby wojska posiłkujące przez rząd hiszpański przyrzeczone wtenczas dopiero weszły w granice Portugalii, kiedy się wyprawa Dom Pedra pokaże na wysokości lizbońskiéj i usiłować będzie uskutecznić wylądowanie. Wszystkich użyto środków ku uwiadomieniu głównodowodzącego armią hiszpańską, kiedy współdziałanie jego ma być przywiedzioném do skutku. — Tenże sam goniec przywiózł wiadomości o ciągłych naborach we Francyi na korzyść Dom Pedra, i o krokach czynionych przez gabinet hiszpański, aby temu zapobiedz. — Z Aweiry donoszą, że w okolicach miasta Visen postrzedz się dały ślady buntu i rokoszu, przeto też wojska konsystujące w Bemposta, Casabranca i w innych miastach nadmorskich odebrały rozkaz udania się w owe okolice podejrzane. — Dom Miguel teraz zawsze ma obok siebie czterech ludzi w berdysze uzbrojonych, aby być zabezpieczonym przeciw wszel-

kim nastawaniom na życie swoje. — Baron Quintilla, który największą nienawiść rządu na się ściągnął, nigdzie się więcéj niepokazuje. Wielkie podwoje pałacu jego, dawniéj zawsze otworem stojące, teraz są zamknięte i nikt do niego niema przystępu, któregoby wprzody dokładnie niezbadano.

Wyprawa do Madeiry wielu dotychczas podpada jeszcze domysłom. Ponieważ dowódzcy rozkazy rządowe dopiero na morzu otworzyć mają, jest więc rzeczą niepewną, czy się istotnie puszczą do Azorów. — Dom Miguel nanowo wyciągnął na jaw zniklego od niejakiego czasu golibrodę Penez, Markiza Queluz. Zdaje się, że tenże dotychczas nieograniczone Krolewicza posiada zaufanie; wysłał go albowiem z 50 mułami, obładowanemi rozmaitemi bogactwy i z 20 końmi wierzchownemi do Hiszpanii, aby na przypadek pomyślnego wypadku wylądowania Dom Pedro tymczasowo część bogactw swoich ocalić.

## Rozmaite wiadomości.

Monitor (francuzka gazeta urzędowa), powstał dla konwencyi narodowéj przez Mareta (późniéj Xięcia Bassano), dnia 28. Listopada 1789. Dziennik ten ze swoją smutną sławnością wystawia nam przez przeciąg lat 25ciu, w jednym narodzie, obraz najniestalszéj namiętności ludu i najzaciętszego monarchicznego despotyzmu. Zawiera oraz dzieje bezwstydnego hańbienia praw narodu i wszystkich zasad, na których system rządowy narodów oświeconych budowany być powinien. Zawsze jednak jest ważnym zbiorem dokumentów dla dziejopisarza onéj wielkiéj katastrofy.

Upłyniony miesiąc Luty miał pięć śród — osobliwość, która się przez lat czterdzieści dziewięć po drugi raz niezdarzy.

O szybkości fabryk angielskich przekonał fabrykant tamtejszy Sir John Trogmorton: W dniu jednym kazał ostrzydz owcę, wymyć wełnę, wyczesać, uprząść, utkać, farbować i zrobić z niéj sukno, z którego znowu do godziny 7méj wieczorem frak był gotowy.

Pierwsze pończochy, które noszono, były z jedwabiu. Flowell pisze, iż Henryk VIII., Wielkim zwany, nosił pończochy sukienne, dopóką mu Król Hiszpański pary jedwabnych niedarował. Stow wspomina o radości Królowéj Elżbiety, gdy parę pończoch jedwabnych dostała od Mistres Montague w podarunku. Jakób I., gdy był jeszcze Królem Szkockim, pisał list do Hrabi Mar i prosił go o pożyczenie pary pończoch jedwabnych, gdyż miał Posłowi hiszpańskiemu dawać posłuchanie.

W pałacu Spada w Rzymie stoi ta sama kolosalna statua Pompeja, przy któréj Juliusza Cesarza zamordowano. Francuzi pod bytność swoję w czasach rewolucyi, wpadli na myśl: tragedyą Woltera „Śmierć Cezara" grać na rzymskim teatrze, i ażeby zwiększyć omamienie, sprowadzili z mozołem ten kolos na scenę.

W bliskości Pompei odkryto ślady czwartego zasypanego starożytnego miasta rzymskiego, które we względzie artystycznym obfite płody obiecuje.

---

*Doniesienie o śmierci.*

W dniu 29. m. b. przed południem o godzinie 10. umarł mój kochany mąż, obywatel i malarz Józef Prager w 48. roku życia swego. Jego licznych przyjaciół i znajomych, podzielających mój żal, uwiadomiam niniejszém o tém z tą uwagą, iż proceder ś. p. męża mego nadal prowadzić będę i upraszam o zaszczycanie mię tém samém zaufaniem, jakiém szanowna publiczność męża mego obdarzała. Usiłowaniem mojém będzie odpowiedzieć godnie położonemu we mnie zaufaniu.

Poznań, dnia 31. Marca 1832.

Pozostała wdowa i dzieci.

---

OBWIESZCZENIE.

Połowa wsi Ociąża, w powiecie Odalanowskim, mila od Kalisza, przy szose, na trakcie z Kalisza do Ostrowa prowadzącéj, do sukcesorów Fabiana Parczewskiego, prawem własności należąca, mająca wysiewu ozminnego łącznie z pszenicą, około 200 korcy, w któréj trzejpolowe gospodarstwo urządzone, z dostatecznemi łąkami i pastwiskami, tudzież z inwentarzem i porządkami, są z wolnéj ręki do wypuszczenia. — Ochotę mający zadzierżawienia może albo sam w miejscu bliższą o warunkach powziąść informacyą, lub też do mnie, upoważnienie od współsukcessorów mającego w téj mierze, zgłosić się.

Pijanowice pod Gostyniem, dnia 28. Lutego 1832. r.

Ludwik Dzierzbicki.

---

Nasienie koniczyny tak czerwone jako też białe i lucernę już otrzymał F. Bielefeld.

Poznań, dnia 28. Marca 1832.

---

*Doniesienie handlowe.*

Extra przedni świeży Reński wędzony łosoś odebrał wczorajszą pocztą

Karol Gumprecht.